

Foreningen Danmark-Letland

nr. 3 September 2005 13. årgang

ISSN 1395-9611

Læs i dette nummer:
Om Kunstneren Natalija Cernetsova

Indhold

Foreningen....	3
Foreningen Danmark-Letland, Bestyrelsen	4
Nyttige adresser	5
Nyt fra The Baltic Times	6
Nyheder fra Ludza	12
Hvad er ACC?	16
Code of conduct for NGO	19
Kunstneren Ieva Bluma	21
Laura Feldberga: Dust and Light	23
Natalija Cernetsova	24
Ny bog: Nationalitet: Jøde	27
Sommerens oplevelser	29
Jes Dahl	39
Nyheder fra Rite Højskole	42
Brev fra Vilkenes	45
Kirke-sogne i Valby	47
Med kærlighed til Danmark	50
Nybyggeren i Letland får rådgivning fra NL	52
Notitser	55
KALENDER	59

Deadline for næste nummer er 5. december

Foreningen....

Foreningen Danmark-Letlands medlemsblad udsendes til alle medlemmer.

Indlæg og udklip er meget velkomne og sendes til redaktør Lis Nielsen (lis.hazel.nielsen@skolekom.dk). Vi kan ikke love at bringe alle indlæg, ligesom vi forbeholder os ret til at redigere i det indsendte.

Foreningen Danmark-Letland er stiftet i august 1992 i København af en kreds af private personer med interesse for Letland.

Formålet med foreningen er:

På alle måder at styrke og udvikle venskab mellem det lettiske og danske folk, samt oplyse om Letland.

Som medlem af foreningen kan optages enkeltpersoner, husstande, foreninger, virksomheder, kommuner, menigheder, organisationer mv. med interesse for dansk-lettiske relationer.

Foreningen er landsdækkende. De fleste arrangementer finder sted i Københavnsområdet, men der opfordres til lokalt arbejde også andre steder i landet. Hos Fremad Rejser, Vesterbrogade 37, 1620 København V tlf.:33 22 04 04, får medlemmer af Foreningen Danmark-Letland rabat på rejser til Letland.

Indmeldelse i Foreningen Danmark-Letland sker ved henvendelse/indbetaling til kasserer Anne Fraxinus.

Foreningens girokonto er: 07 736 54.

Årskontingent:

Enkeltpersoner	200 kr
Husstande	300 kr
Unge under 26 og pensionister	125 kr
Organisationer m.m.	500 kr

Bladet er denne gang redigeret af Lis Nielsen.

Foreningen Danmark-Letland,

Bestyrelsen

Kirsten Gjaldbæk Formand	Kongstedvej 12 2700 Brønshøj	tlf. /fax 3871 1825 kirsten.gjaldbaek @get2net.dk
Jytte Nørgaard Helio Næstformand	Helleruplund Allé 4 2900 Hellerup	tlf. 3962 2922 fax: 3962 2912 jytte@helio.dk
Anne Fraxinus Kasserer	Kildebækvej 34 3660 Stenløse	tlf. 4717 0194 agf@mail.dk
Lis Nielsen Redaktør	Rosenlundsvej 8 3650 Ølstykke	tlf:4710 0295 lis.hazel.nielsen @skolekom.dk
Jens Helt Hansen	Skovbakkevej 120 3300 Frederiksværk	tlf. 4772 0297 jens @alhambra-lifestyle.dk
Anita Vizina Nielsen	Lyngborghave 32 2.TV 3460 Birkerød	tlf 4031 4959 jvizinanielsen @webspeed.dk
Helge Andersen Brøndbyvester Kirke Suppleant	Humlemarksvej 17 2605 Brøndby	tlf. 4345 7076 heogin@mail.tele.dk
Anne Mette Johannsen Christianskirken Suppleant	Nørgaardsvej 25 2800 Lyngby	tlf. 4588 8765 amj2002@ofir.dk

Nyttige adresser

Letlands Ambassade i Danmark,

Rosbæksvej 17, 2100 København Ø
tlf. 3927 6000, Fax. 3927 6173,
embassy.denmark@mfa.gov.lv

Ambassadør: Mr. Andris Razans

1. sekretær: Una Kepite

2. sekretær og konsul:

Inga Marcinkevica, consulate.denmark@mfa.gov.lv

Udenrigsministeriets hjemmeside: www.mfa.gov.lv

Den Danske Ambassade i Letland,

Liela Pils iela 11, Lv-1863 Riga, Latvia
Tlf. +371 7 226 210, Fax +371 7 820 234,
rixamb@um.dk

Ambassadør: Arnold Skibsted

1. sekretær: Katrine Nissen, katnis@um.dk

Hjemmeside: www.denmark.lv

Det Danske Kulturinstitut i Riga,

Marijas iela 13, K.3, LV-1050 Riga, Latvia
Tlf. +371 7 289 994,
d-k-i@mail.bkc.lv
Leder: Simon Drewsen Holmberg.

Nyt fra The Baltic Times

(Artiklerne fra The Baltic Times (TBT) er udvalgt og oversat af Jens Helt Hansen.)

Lettisk økonomi er ekspansiv men stadig hjemsøgt af inflation

Letlands bruttonationalprodukt steg med 7,4 % i første kvartal af 2005.

Handel steg med 15,7 % , transport og lager med 11,1 % og byggeri med 16,2 %.

På trods af denne ekspansive udvikling var resultatet faktisk bedre sidste år, hvor økonomien voksede med hele 8,7% i 2004.

Der er dog tegn på, at væksten aftager. Især er der en vige tendens indenfor industrien, hvor især fremstillingsindustrien viser et fald på 0,1 %

Forbrugerpriserne stiger derimod, og dette bringer inflationen op på et gennemsnit på 6,3 %

Denne stigning er især forårsaget af stigende priser i serviceindustrien.

Deutsche Bank tilbyder at låne Riga penge til brobyggeri.

Økonomiudvalget i Riga accepterede for nylig et tilbud fra den tyske bank Deutsche Bank om finansiering af en ny bro over floden Daugava.

Lånet er på 117 millioner euro og forventes at blive tilbagebetalt i år 2025.

Juni 16 - 29 , 2005

Eurostat : Baltiske lønomkostninger stiger

Både Letland og Lithauen havde de største stigninger på lønninger i hele EU.

Ifølge en eurostat undersøgelse steg lønningerne med 12,2 % i Lithauen og med 16,3 % i Letland i første kvartal af 2005.

Estland havde en stigning på 9,6 % i lønningerne. Den gennemsnitlige stigning i EU var på 3,4 % over den samme 3 måneders periode.

Sukkerproducenter imødeser truende tab på lager af sukker.

Letlands sukkerproducenter beregner EU' sukkerreform til at koste dem årlige tab på omkring 5,7-8,5 millioner euro.

Ifølge EU kommissionen planlægges det at reducere tilskuddet til sukkerfremstilling med 40 % frem til år 2008.

I øjeblikket bliver sukkerproducenter betalt 632 euro pr. ton sukker – eller omtrent 3 gange verdensmarkedsprisen.

Kommissionen har endvidere foreslået at sænke købsprisen for sukkerroer fra de nuværende 42 euro til 25 euro pr. ton.

Sidste afsagde WTO en kendelse, der fastslog, at støtten på 1,7 milliarder euro til sukkerproducenterne var imod den frie handels principper og derfor ulovlig.

De lettiske sukkerproducenter vil nu gå sammen om et oplæg til ændret reducere af tilskuddet til sukker og fremføre dette for kommissionen.

Juni 30 - 6. Juli, 2005

Riga's lufthavn har et rekordår !

Riga's internationale lufthavn oplever en række positive resultater.

I første halvdel af 2005 passerede 810.859 personer gennem lufthavnen, hvilket svarer til en stigning på 87,3 % Dette forklares med mere turisme og flere nye flyruter samt nye flyselskaber.

Endvidere er lufthavnen blevet præmieret som en af de bedste lufthavne i Europa !

Juryen har lagt vægt på flere kriterier ved udnævnelsen,

som f.eks. gæstfrihed, service, sikkerhedsforanstaltninger, og ikke luftfarts-forhold.

Parax bank bryder lånerekorden

Parax bank har brudt lånerekorden ved at underskrive et lånedokument på hele 188,5 millioner euro fra en gruppe af 32 banker i 14 forskellige lande.

Ifølge bankens administrerende direktør, er hensigten at bruge lånet dels på at fremme bankens andele i det lokale kreditmarked, og dels på at udvikle bankens internationale leasing operationer.

Russisk firma søger lettiske arbejdere

Et russisk firma, placeret i Samara regionen i Rusland har gennem Den Russiske Ambassade i Letland efterspurgt lettisk arbejdskraft, der taler russisk.

Det russiske firma, en maskinproducent af tunge maskiner, efterspørger maskinarbejdere, teknikere og andre specialister i metaller.

Firmaet tilbyder ikke blot arbejde, men også bolig og hjælp med at opnå russisk statsborgerskab samt hjælp til optagelse af lån til køb af fast ejendom.

Årsagen er det drastiske fald i befolkningsantallet i Rusland. Ifølge de seneste undersøgelser vil befolkningstallet i Rusland falde med 50 millioner frem til 2050.

Den lettiske regering er dog bekymret over udviklingen, fordi studier har vist, at den lettiske befolkning vil falde med 20 % over de næste 50 år på grund af lave fødselsrater og tidlig dødsfald for mænd.

Faren for arbejdskraftmangel er reel i Letland, og landet kan ikke tåle en affolkning af personer i den arbejdsduelige alder.

Juli 7 – 13 2005

Mangel på lettiske tolke

Siden tiltrædelsen til EU for et år siden, har Letland

kæmpet med at få tilstrækkelig mange tolke ansat til at oversætte al læsestoffet fra EU.

Letland har store problemer med at besætte deres pladser i EU parlamentet, kommissionen samt EF-domstolen.

Alle medlemslandene har en ret til at modtage alle dokumenter fra EU på deres eget originalsprog, hvilket kræver enorme ressourcer til oversættelse og tolkning.

Mulig udsættelse med indførelsen af Euro i Letland har chokeret den lettiske regering

En unavngiven kilde fra EU har lækket oplysninger om, at det kan blive nødvendigt at udskyde Letlands indførelse af Euroen et par år yderligere. Det var hensigten at indføre Euroen i år 2008.

Den Europæiske Centralbank's direktør Jean-Claude Trichet har udtalt, at det er op til de nye medlemslande at sørge for optimale økonomiske betingelser for indførelsen af Euro, ellers vil det forårsage problemer for den samlede EU økonomi.

Den lettiske finansminister er bekymret, og kræver klarhed over situationen, ellers kan det blive svært at forklare de økonomiske tiltag som er fastlagt nu for at kunne tilpasse den lettiske økonomi til den fælles valuta.

Juli 14 – 20 2005

Letlands Nationalbank forhøjer forudsigelser for inflationstakten

Inflationsforudsigelserne er blevet forhøjet til 6 % .

Forbrugerpriserne er steget uforholdsvis meget udtaler bankdirektøren.

Priserne for flere varegrupper og tjenesteydelser vil fortsætte med at stige.

Efter at valutaen laten er hægtet på euroen tager flere og flere forbrugere lån i euro eller dollar af denne grund har

banken nu færre værktøjer til at kontrollere inflationen. Selvom den lettiske økonomi vokser ekspansivt, viser den tegn på ubalancer i form af høj inflation og løbende budgetunderskud.

Juli 21- 27 2005

Verdensbanken udtaler, at Letland fører i EU, hvad angår vækst men opretholder en høj inflation

En økonom fra Verdensbanken forudsiger, at det vil tage 16 år for Letland at komme op på vesteuropæisk levestandard !

Letland fører ganske vist i EU med højeste vækst i bruttonationalprodukt med 7 % om året.

Gennemsnittet i hele EU er på 3,5 %.

Men Letland er dog hurtigst af samtlige nye medlemslande til at opnå vesteuropæisk levestandard.

Slovakiet vil være 17 år om det samme mål , og både Litauen og Estland vil bruge 18 år medens det vil tage

Polen 41 år at opnå samme mål !

Problemer for Letland er, at landet også har den højeste inflationsrate på 6% om året !

Regeringen har foreslået at sænke afgiften på fødevarer, men dette alene vil næppe være tilstrækkeligt.

Nye tiltag imødeses for at kunne opfylde kriterierne for deltagelse i den fælles valuta euroen.

Juli 28 – 3 August 2005

Cesu planlægger eksport af øl til England

Det andet største lettiske bryggeri i Letland Cesu, planlægger salg i England af deres øl.

Der er ikke taget stilling til hvor omfattende en eksport, der bliver tale om.

Letlands Nationalbank er fast besluttet på at kontrollere inflationen

Banken har forhøjet kravet til de tvungne reservebehold-

ninger i de finansielle institutioner fra 4% til 6% . Måske kan kravene yderligere blive sat i vejret, såfremt den ønskede effekt udebliver.

Banken holder denne mulighed åben, fordi de lejlighedsvis renteforhøjelser har vist sig at være uden effekt.

August 4 – 10 2005

25.8. besøgte Kronprinsesse Mary Riga. Hun deltog i Det danske Kulturinstituts 15 års jubilæum.

Nyheder fra Ludza

ved Henrik Møllerup

Under besøg på sin ejendom i Ludza fik Henrik fat i en lokal avis "Ludzas Zeme" fra 5.juli, hvor han fandt en interessant artikel. Vi bringer den på lettisk og oversat til dansk af Anita Nielsen.

Sergejs TIMOFEJEVS

Aizvadītajā svētdienā jau 47. reizi Draudzības kurgānā tikās Otrā pasaules kara veterāni, lai atcerētos, kā tika kaldināta uzvara pār fašismu, lai pieminētu bojā gājušos cīņu biedrus.

Tiesa, pamazām veterānu rindas kļūst aizvien retākas, tāpēc šie svētki vairs nav tik plaši apmeklēti. Agrākajos gados pasākumu organizēja katra no republikām (Krievija, Baltkrievija, Latvija) pēc kārtas, notika it kā savstarpējā sacensība, kurai pusei būs skanīgāks koncerts, labāk organizēta tirdzniecība, plašāks preču piedāvājums. Pēdējā laikā Latvija no abām pārējām šķirta ar spilgti dzeltenu aizsarglentu. Mūsu pusē palicis pats Draudzības kurgāns ar ozolu tā virsotnē un I. Sudmaļa piemineklis. No veterāniem to vien dzirdēja: — *Viņi tur, mēs šeit. Derētu kaut uz svētku laiku atcelt robežas.* Gaisā tā vien virmoja ilgas pēc tais gados ierastās kopīgās pasēdēšanas pie ugunskura.

Tagad Latvijas partizāniem ir divas iespējas: vai nu laicīgi iegādāties vīzu un caur Terehovas robežkontroles punktu doties uz Krievijas un Baltkrievijas pusi Draudzības kurgāna teritorijā, vai arī sasaukties ar bijušajiem cīņu biedriem pāri

šaurajai, bet nepieejamajai upītei. Daudzi izmantoja tieši otro iespēju.

Kā oficiālais Latvijas pārstāvis Krievijas pusē bija ieradies Saeimas deputāts Aleksandrs Golubovs. Turp devās arī Ludzas pilsētas domes priekšsēdētājas vietnieks Fridijs Bokišs. Viņam izdevās tikties ar Pleskavas apgabala administrācijas pārstāvjiem un pārrunāt par turpmākās sadarbības iespējām (sīkāku informāciju par to lasiet kādā no nākamajiem avīzes numuriem).

Svētku pasākumu ar nelielu uzrunu atklāja kara veterāns Ivans Katargins, kurš pastāstīja, ka, karam sākoties, viņš paspējis pabeigt īsus kursus desantnieku sagatavošanas skolā un jau 1941. gada 12. decembrī piedalīties Maskavas aizsardzības kaujā. Kara gaitas viņš beidzis Kezengzbergā. ~~Kā artilērijas apkalpes komandierim viņam iznācis cīnīties arī Ludzas rajona teritorijā.~~

Vairāki no klātesošajiem runāja ne tikai par kara gaitām, bet arī par politisko un ekonomisko situāciju valstī. Ļoti emocionāli piesātināta bija Saeimas deputāta Martjana Bekasova uzstāšanās. Viņš vērsa uzmanību uz Latvijas jauniešu migrāciju uz ārzemēm, kur viņiem nākas kļūt par melnstrādniekiem. Tai pašā laikā Latvijas iedzīvotāju skaits katastrofāli sarūk, bet Latgalē mirstība pārsniedz dzimstību trīs reizes.

Lai arī svētku priekšvakarā Draudzības kurgāna teritorija tika sakopta, tomēr varēja just pamestību un pastāvīgas uzmanības trūkumu šī kompleksa uzturēšanā. Tieši uz to savā uzrunā vērsa uzmanību Alfrēds Rubiks, uzsverot, ka jādara viss iespējamais, lai Draudzības kurgāna teritorija un ozols gan tiešā, gan pārnēstā nozīmē neaizaugtu ar zāli. Tāpēc Sociālistiskās partijas frakcijas Saeimā deputāti centīsies panākt, lai šai teritorijai ar likumu tiktu piešķirts valsts aizsargājamā vēsturiskā pieminekļa statuss ar visām no tā izrietošām sekām.

Uzrunu starplaikos tika dziedātas svinīgas svētku dziesmas, kas mijās ar dažām smeldzīgām un skumjām. Par to paldies Daugavpils korim *Maļinovij zvon*, Jēkabpils ansamblim *Rodņik* un Rēzeknes Baltkrievu biedrības kapelai *Dva Kolera*. ▢

Artiklen oversat til dansk:

Egetræet fortsætter alligevel med at blive grønt Sergejs Timofejevs beretter:

Sidste søndag, 47. gang, på Venskabshøjen mødtes anden verdenskrigs veteraner for at huske, hvordan de havde vundet over fascismen og for at huske mange kammerater, som er døde.

Lidt efter lidt bliver veteranernes række kortere, derfor kommer der ikke så mange deltagere mere. Tidligere års arrangement havde organiseret hver republik (Rusland, Hviderusland, Letland) efter rækkefølge og der var en konkurrence mellem dem, som havde den smukkeste koncert, de som havde organiseret handel og hvem der kunne tilbyde de fleste varer i boderne. De sidste gange har Letland haft et gult bånd som adskilte dem fra de to andre landes områder på højen. I Letlands side ligger Venskabshøjen med en eg på toppen og Sudmalas monument.

Fra veteraner fortælles: - De er der, vi er her. Kunne de på grund af festen åbne grænsen? I luften var der fornemmelse for at alle stod ved fælles bål.

Nu har Letlands partisaner to muligheder: de skal i tide anskaffe sig et visum og mellem Terehovas grænsekontrol køre til Ruslands og Hvideruslands side på Venskabshøjens territorium eller de kan også råbe med gamle krigskammerater over en smal men ikke åben flod. Mange benytter den anden mulighed.

Som en officiel repræsentant fra Letlands side på Ruslands side havde indfundet sig parlamentets deputeret Aleksandrs Golubovs. Ludzas byråds næstformand Fri-dijs Bokiss var også kommet. Han havde møde med Ple-skavas distrikt administrationens repræsentanter og de kunne lave en debat om fremtidige samarbejds-muligheder.

Festens arrangement blev åbnet med en kort tale af

krigsveteran Ivans Katargins, som fortalte, at i krigens begyndelsen havde han færdiggjort et kort kursus til faldskærmsmand, forberedt i skolen og i 1941 12. december kunne han deltage i en af Moskvas forsvarskampe. Men krigsgangen havde han sluttet i Königsberg. Som artilleribetjeningskommandant havde han også kæmpet i Ludzas regions territorium.

Flere af de som var sammen snakkede ikke kun om krigsforløbet, men også om den politiske og økonomiske situation i staten. Meget emotionel var parlamentsrepræsentanten Martjana Bekasovas tale. Han henledte opmærksomheden på den unge generation som udvandrer til udlandet, hvor de arbejder til bedre lønninger. Og på samme tid er Letlands indbyggertal blevet katastrofalt nedsat, i Latgale dør tre gange flere end der bliver født.

Selv om Venskabs højens territorium blev rengjort før festen, føles alligevel forladthed, og der mangler permanent opmærksomhed på stedet. Ligeledes i sin tale gør Alfreds Rubiks meget opmærksom på, at de skal bruge alle muligheder for at Venskabshøjens territorium og egetræet ikke vokser til med græs. Derfor vil man forsøge at arbejde på at dette territorium skal have statens historiske beskyttelses status med alle deraf følgende konsekvenser.

I talernes pauser havde de sunget højtidelige sange, som samtidigt skabte sørgelige erindringer. For det skulle de sige tak til Daugavpils kor Malinovij zvon, Jekabpils ensemble Rodnik og Rezeknes, Hvideruslands foreningen kapel Dva Kolira.

Hvad er ACC?

I forbindelse med arbejdet med unge både i Danmark og Letland ja for den sags skyld hele Europa hører man ofte de unge sige:

Ja, jeg er medlem af ACC

Men hvad er ACC, hvilke tanker ligger der bag denne forkortelse?

Vi har bedt John Petersen som er idemanden og den seje frontkæmper om at fortælle om ACC.

John er uddannet filosof og i begyndelsen af fyrrerne. (LN)

Association for Community Colleges – fra Letland til Bruxelles og tilbage igen?

v/ John Petersen

Den svenske vice-præsident for EU-kommissionen, Margot Wallström, udtrykte for nylig, at EU bør og kan støtte opbygningen af ”en perlekæde af fora i hele Europa – en slags folkeuniversiteter eller folkehøjskoler” for europæere. Omtrent en måned senere, den 20.7., vedtog EU-kommissionen en handlingsplan om bedre kommunikation. Heraf fremgår det, at hvidbogen om kommunikation, som kommer senere i år vil pege på veje til udvikling af europæisk offentlighed.

Det er netop disse to ideer, der forener medlemmerne af Association for Community Colleges (ACC); vi mener der over tid bør opbygges en europæisk diskuterende offentlighed (europæiske medier, et europæisk civilsamfund, og borgere der kan begå sig på flere sprog, mv.), og vi mener man kan udvikle denne offentlighed ved i stor

skala at bringe europæerne sammen på europæiske højskoler, hvor de kan leve og lære sammen på ophold af længere varighed. Vi kalder dem European Community Colleges.

Siden 1999 har vi arbejdet for at bevise denne idé's værd ved at arrangere europæiske højskolekurser overalt i Europa. Skal vi tro skandinaviske medier, er det disse beviser der nu er nået frem til Wallströms bord.

Der er mange historier i den historie. En af dem er, at startskuddet blev affyret i Letland. Det allerførste kursus vi arrangerede fandt sted på Rites Tautskola (Rite Højskole) i Jekabpils rajona i 2000 under overskriften Campaigning for Community Colleges. 30-40 unge europæere samledes i et par uger for at dele viden om, hvad der fandtes af non-formelle uddannelsesinitiativer og – traditioner i de forskellige europæiske lande. Bl.a. de mange erfaringer og især den praksis, som dette højskolekursus i sig selv realiserede, blev normsættende for de transnationale uddannelsesvisioner i ACC. Vi ville lave kurser arrangeret af europæere, for europæere og med europæiske emner på kursusplanen. Det har vi siden gjort og i hele Europa.

I Letland blev en gruppe aktive ACC'er ved den lejlighed tæt knyttet til Rites Tautskola. Det er siden blevet til adskillige European Community Colleges – europæiske højskolekurser – arrangeret i samarbejde med Rites Tautskola. Vores lettiske komité har været en af de mest aktive i Europa og har endog taget flere opgaver på sig end blot de europæiske. Således har gruppen arrangeret sommerskole i engelsk for de lokale børn i området samt kurser i Europæiske forhold for de lokale gymnasieelever.

Rites Tautskola udviklede sig sammen med ACC. Fra at have satset meget på kurser af forskellig karakter for lo-

kale, besøgsgrupper fra Danmark og Sverige samt udvekslingsaktiviteter i især landbrugssektoren, suppleredes aktiviteterne med europæiske og undertiden endog globalt orienterede kurser.

Det var derfor naturligt, da Rites Tautskola for et par år siden skulle genstiftes som en NGO, at man tilbød ACC at træde ind i kredsen af stiftere. Således blev det, og vi er nu med i vores første højskole. Som facilitet betragtet skal man tænke sig skolen et sted mellem en lejrskole og en højskole. Den kører fortsat på meget lavt blus, da der er ringe muligheder for offentlig støtte til den slags skoler i Letland. Ikke desto mindre er Rites Tautskola en lille perle. Skolens kombination af lokale, lettiske, danske-lettisk-svenske og europæiske kurser peger måske frem imod det meget omtalte demokrati i flere lag og en helt ny folkeoplysningsvision. Som sådan er Rites Tautskola allerede en lille perle og vi synes den hører til i Margot Wallströms perlekæde. Måske er den så lille, at man ikke kan se den fra Bruxelles, men den er der!

Code of conduct for NGO

Notat om total registrering af alle foreninger

Resumé af Institut for Menneskerettigheders og danske NGO'ers notat til EU Kommissionens udkast til forslag til medlemsstaterne, vedrørende en "code of conduct for non-profit organisations" til fremme af gennemsigtighed og ansvarlig god praksis.

En række danske NGO'ere mødtes den 14. september 2005 for at drøfte EU Kommissionens udkast til forslag til medlemsstaterne vedrørende en "code of conduct for non-profit organisations" til fremme af gennemsigtighed og ansvarlig god praksis. Nedenstående er en fælles respons på forslaget. Det skal i udgangspunktet understreges, at forslaget fremsat af Kommissionen, efter deltagernes mening, er uacceptabelt.

01. Anerkendelse: Vi, Institut for Menneskerettigheder og danske NGO'er værdsætter EU Kommissionens bestræbelser for at bekæmpe terrorisme og anerkender, at Kommission med forslaget har til hensigt at hjælpe non-profit organisationer med at undgå at blive udnyttet i forbindelse med finansiering af terrorisme og andre former for kriminalitet. Vi mener dog, at forslaget har en række alvorlige menneskeretlige konsekvenser.

02. Begrebsanvendelse: Udkast til forslaget taler om "non-profit" organisationer. Dette er en misvisende anvendelse af begrebet, da forslaget i realiteten vil komme til at omfatte en stor kreds af ikke-statslige organisationer – NGO'er.

03. Uafhængighed: Forslaget med introduktion af en statslig overvågningsenhed, griber drastisk ind i NGO'ers uafhængighed af staten. NGO'ers uafhængighed af staten er netop essentiel for disse organisationers eksistens. Derfor er en statslig overvågningsenhed helt

uacceptabel.

04. Demokratiske rettigheder: Forslaget om en 'code of conduct' indeholder elementer, hvis gennemførelse blandt andet vil betyde en stærk begrænsning af retten til ytringsfrihed, retten til privatlivets fred og retten til fri forsamling. Forslag fra Kommissionen må forventes at overholde respekten for menneskerettighederne.

05. Internationale implikationer: Med vedtagelse af forslaget, indfører EU en anden politik end den nuværende, hvad angår f.eks. bistand til opbygning af civilsamfund i udviklingslande. Forslaget vil indebære introduktion af nye standarder, som underminerer EU medlemsstaternes nuværende bestræbelser for at beskytte og fremme menneskerettigheder i de såkaldte tredjelande.

06. Anbefaling: Vi har to forslag til Kommissionen: 1) at forbedre formidlingen af information til NGO'er om terror organisationer-/ personer og 2) støtte til udveksling af god praksis og kapacitetsopbygning blandt NGO'er.

Er man interesseret i at se den tekst, der reageres på, så ring Folketingets EU (3337 3337) - oplysning og bed dem sende **JLS/D2/DB/NSK D(2005)8208**

leva med Gabriel og Evelyn

Kunstneren Ieva Bluma

I Cobra-rummet ved Sophienholm holdt Ieva Bluma udstilling fra 24.aug. – 4.sep.

I lokalet er en trævæg i loftet hvor cobra-malerne har malet deres abstrakte malerier og Ievas olie billeder passer utrolig flot til dette lokale .

Hendes udstilling hedder Twin Miracle og er inspireret af hendes oplevelse af de nu 4 måneder gamle tvillinger, en dreng og en pige, som hun lige har født.

Hendes billeder er, som Ole Lindboe (red. af Magasinet Kunst og forfatter) skriver: "En slags landkort over steder, der endnu ikke er opdaget. Hun er en stifinder, der hele tiden går nye veje, alt sammen for at afdække de skjulte forbindelser mellem menneske og kosmos. Ieva maler med magiske fingre, der får hidtil usete former og farvekombinationer til at komme frem."

Ieva og hendes familie var selv i galleriet og Ieva fortalte og viste mig at i de forskellige abstrakte former var ki-men til tvillingerne kommet frem, inden hun vidste at de var der. Mange følelser ses i farverne, røde og grønne og små menneske- lignende symboler. Og de nu fire måneder gamle tvillinger er med på et eller andet plan i alle billederne og har påvirket Ievas produktion.

Ieva fortalte at hun er uddannet i Riga og har gået på kunstakademiet der. I 1998 fik hun Det Danske Kulturinstituts legat og blev inviteret til Danmark for at lave en grafisk bog sammen med 2 danske kunstnere. 1999 fik hun Nordic Institut legat og lavede sine første separat-udstillinger i København. Det blev en succes og siden har Ieva boet og arbejdet i Danmark og er dansk gift og lever af sin kunst

Ieva har haft udstillinger i flere gallerier og virksomheder i København, Silkeborg, Stockholm, Riga, Rom og New York.

Ieva havde fået fotografen Mette Lyck til at tage nogle billeder af sig selv og tvillingerne, hun havde selv iscenesat dem, som det kan ses her i bladet.

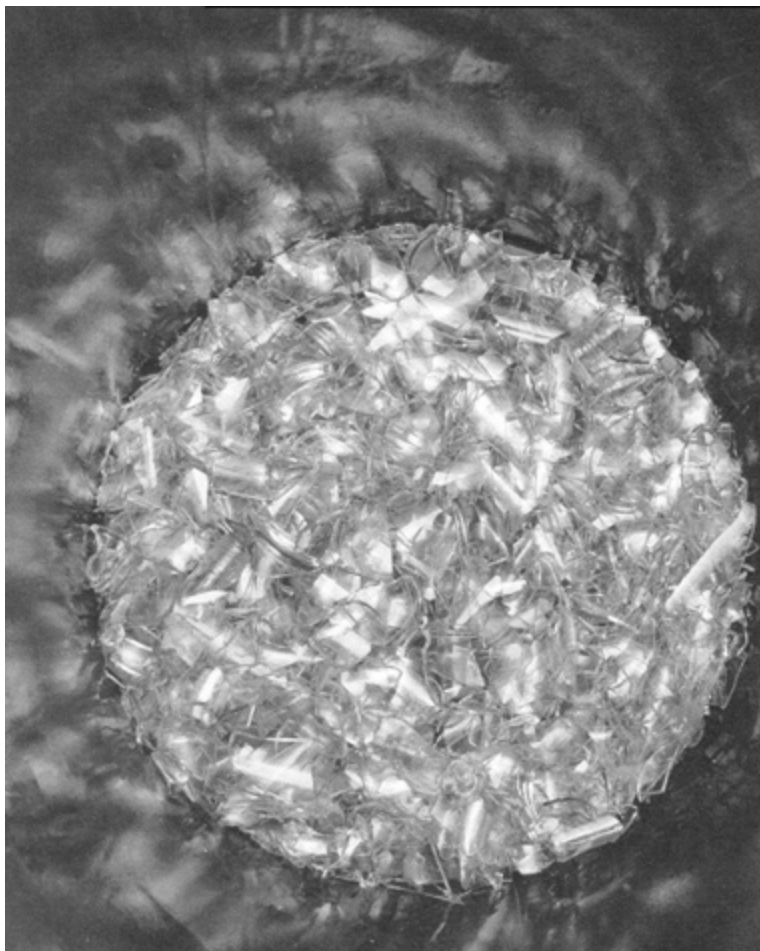
Desuden havde Ieva selv taget en serie billeder, hvor hvert billede repræsenterede en følelse. Blidhed, styrke, tryghed og de to børns kærlighed til hinanden.

Fremtidsplanerne var i første omgang at nyde børnene og så måske en udstilling i Nordens Hus i store Strandstræde. (LN)

www.ievabluma.net

bluma@post.cybercity.dk

Laura Feldberga: Dust and Light

I September måned viste Nordisk Ministerråds Galleri den lettiske kunstner Laura Feldbergas installation "Dust and Light". Den lettiske ambassadør H.E. Andris Razans åbnede udstillingen. Kirsten Gjaldbæk deltog fra foreningen. Fotos på

http://www.norden.org/nordbild/files/2005-08-25/med_The_Sky_Feldberga.JPG

Natalija Cernetsova

Nedenstående skildring af kunstneren bag vore forside er fra Remo Palmirani: "Natalija Cernetsova - en lettisk exlibriskunstner" (Til en udstilling på Frederikshavns kunstmuseum i 2003)

Jeg kan godt huske år 1990, hvor Elena Antimonova, en af de førende lettiske eksperter indenfor den grafiske trykteknik, som jeg bar haft kontakt med gennem mange år, i forbindelse med den 23. Internationale ekslibris-kongres præsenterede mig for en ung grafiker fra hendes hjemland. Først og fremmest gjorde hun opmærksom på kunstnerens tekniske færdigheder. Natalija Cernetsova var en genert ung pige, med lys hud og lyseblondt glat hår. Hendes lidt strenge udstråling berørte mig mere end hendes ikke særlig gode grafiske udtryk.

Det syntes at være et af disse hurtige bekendtskaber der opstår i den almindelige forvirring i forbindelse med disse enestående kongresdage, hvoraf de fleste dog forbliver lidt sløret i erindringen.

Det er måske ikke politisk korrekt at fremkomme med en sådan påstand, men ved den slags arrangementer flyver tiden og mange ting forbliver usagte, således, at der kun i få tilfælde lægges mærke til nye samlere eller kunstnere. Derved får de mere etablerede bedre tid til at beskæftige sig med hinanden.

Alligevel blev denne pige i løbet af få år en af de mest interessante personligheder på dybtrykteknikkens område indenfor Europa. Hun kan nu med sin originalitet og perfektion måle sig med de bedste europæiske ekslibriskunstnere.

Det drejer sig ikke om et talent, der kommer "fra himmelen", som en række nøgterne kritikere tror, men om en alvorlig og kontinuerlig udbygning af de færdigheder,

som stedse er blevet forbedret med flid og hengivelse, for til slut at resultere i de ønskede resultater.

Natura nonfacit saltus (naturen springer ikke) er en af Aristoteles læresætninger, som sikkert også kan anvendes indenfor kunsten.

Det ville være meningsløst at påstå, at Natalijas nuværende arbejder, der har fundet stor anerkendelse og medført en række Internationale priser, allerede kunne spores i hendes første spæde grafiske forsøg for mere end ti år siden. Det krævede dog kun et godt øje og sensibilitet for at kunne fornemme kunstnerens håndlag. Natalija fortalte mig senere, at hun efter gymnasiet var startet på et økonomistudium, men at hun ret hurtigt følte behov for at forbedre sine grafiske evner, således at hun fra 1993 til 1996 deltog i undervisningen på Rigas kunsthøjskole. Hun studerede indenfor fagene tegning, maleri og kunsthistorie og beskæftigede sig indgående med bearbejdning af grafisk materiale og håndtering af grafisk værktøj. På den måde blev hun en sand mester indenfor de tekniske forudsætninger for trykgrafik af god kvalitet.

Mere end enhver anden kunstart ville raderingen være et simpelt kunsthåndværk, hvis den ikke blev holdt oppe af en levende sjæl, som netop tillader den skabelsesproces, der skal til for at hæve teknikken op på det rette kunstneriske niveau.

Uden at beherske værktøjet og materialet forbliver alle aktiviteter indenfor den gode vilje, uden at nå det tilsluttede niveau. Det er netop de gode viljers holdeplads, der som bekendt ikke kun er med til at berede vejen til helvedet, men også er med til at størsteparten af de gængse ekslibris er uden kunstnerisk værdi og dermed uden indflydelse på kunsten generelt set.

Således kan man finde begge dele i Natalijas arbejder: den tekniske kvalitet og opfindsomheden, den emotio-

nelle deltagelse og inspiration. Egenskaber, der gør hendes arbejder let genkendelige.

Det er imidlertid ikke kun det originale stilistiske indhold, der udmærker hendes ekslibris, men også kærligheden til emnet og motivet, som er ganske indlysende for betragteren.

Hendes grafiske arbejder udviser en sammenhæng mellem indhold og form, der kun i få tilfælde findes indenfor den fri grafik for slet ikke at tale om selve ekslibriskunsten, hvor bestillerens ønsker alt for ofte virker hæmmende på kunstnerens arbejde.

Jeg tror ikke, det er tilfældigt, at denne sammenhæng specielt findes i Natalijas ekslibris til italienske ejere.

Italiensk mindre, fordi der er tale om italienere, der har afgivet bestilling på et ekslibris, men fordi der gengives en stemning, der afspejler italiensk kultur, en fortryl-
kelse og en elegance, som disse ekslibris udstråler.

Natalija er meget fortroligt med Italien og har været gæst i landet i flere omgange samt ikke mindst, hun behersker sproget på en ganske imponerende måde.

Derfor virker forholdet til de typiske aspekter, som karakteriserer de italienske byer, og de italienske renæssancedamer, som jeg fra tid til anden mener at kunne genkende kunstnerens egen person i, gennemsyret af en sensibilitet, som kunne være vor egen og som vi med let-
hed kan identificere os med.

For at understrege disse ord, kan vi anføre nogle nordiske arbejder, f.eks. visse portræt gengivelser af Bert Brecht, Maxim Gorki eller Lukas Cranach, hvor nøjagtighed og lighed med originalen synes at være det største problem. Disse gengivelser virker derfor ofte lidt for stive og kølige.

Den lettiske kunstner har ikke kun skabt godt 100 ekslibris (1993 - i dag næsten 200) til vigtige europæiske samlere, men har også modtaget en række prestigefyldte Internationale priser.

Ny bog: Nationalitet: Jøde

af Hanne Meister

Anmeldes af Kirsten Gjalbæk:

I forskellige danske aviser har der i august 2005 været omtalt, at journalist Hanne Meister har udgivet en bog med titlen: Nationalitet: Jøde, Et spejlbillede af Letlands historie fra 1918 set igennem Mavriks Vulfsons dramatiske liv fra kommunisme til demokrati.

Det lød så spændende, at jeg ubetinget måtte have fat i bogen og også omgående have den læst.

Indholdsmæssigt er den bygget op over meget lange interviews/enetaler, som Vulfsons har ført under et ophold i forfatterens sommerhus i Danmark i august 1992.

Disse erindringskapitler bliver så afbrudt af forfatterens kommentarer, dels om de personlige relationer til Vulfsons, dels med historiske oplysninger hentet fra diverse historiebøger og også med citater fra andre interviews.

Denne opbygning gør det svært at holde fast i kronologien, når Vulfsons siger: "nu er det sådan i Letland.." skal man være lidt detektiv for at afgøre, hvilken tid han taler om. Han er født i januar 1918, så han er en gammel mand, der let fortaber sig i de personlige erindringer og lidt meget "name-dropping", mens han er i gang med at fortælle. Sidst i bogen dukker så pludselig kapitler op, der først er blevet til ca. 1995, og oversættelser af taler holdt i 1993, så jeg har virkelig skullet holde tungen lige i munden for at finde kronologien. Mavriks Vulfsons døde i april 2004, og forfatteren har først afsluttet sine kommentarer i 2005.

Desværre bærer sproget kraftigt præg af, at samtalerne er foregået på engelsk og derefter direkte oversat (f.eks. står der Det Baltiske Hav, når der er tale om Østersøen) og at forfatteren ikke er så fortrolig med Letland og lettisk, den 24.juni omtales som den lettiske højtid

”Leago”, og der er flere af den slags forvirringer. Jeg kunne i den grad have ønsket mig, at en lettiskkyndig havde gennemlæst manuskriptet og givet bl.a. alle de politiske partier og folkebevægelser deres lettiske betegnelser ved siden af de engelske, som ikke siger mig tilstrækkeligt, fordi jeg aldrig har hørt mine lettiske bekendte bruge dem.

Alt dette sagt på forhånd, inden jeg kommer til, at Vulfsons jo virkelig har været med til mange centrale historisk-politiske ting i og omkring Letland. Man får masser af oplysninger om Letlands skæbne og om de mange konfliktpotentialer, der var, er og nok også bliver et stykke frem i tiden.

En gammel kommunist, der ikke lægger skjul på, at han har været det, og som mener, at han har spillet en vigtig rolle for Letlands selvstændighed ved i 1988 i Sovjet at tale åbent om, at Letland under 2.verdenskrig var blevet besat af Sovjetunionen og ikke selv havde ønsket at indtræde i den! Og en lettisk jøde, som i 1990erne er med til at råbe op om den snigende antisemitisme og fascistefascination i det nye selvstændige Letland.

Der er mange oplysninger at samle på, at lade sig provokere af og måske også at diskutere med lettiske bekendte.

Så god læselyst og prøv at se bort fra at bogen mangler en sproglig og stilistisk korrekturlæsning.

Bogen er på 166 sider og koster 199 kr og kan bestilles gennem boghandlere og på Saxo.

Kirsten Gjaldbæk

Sommerens oplevelser

af Kirsten Gjaldbæk

I år var det muligt for mig allerede den 21. juni at flyve til Riga. Jeg ville endnu en gang opleve LIGO-festlighederne og havde en fin aftale med Ilze Raipulis og hendes familie (Hun er formand for Foreningen Letland-Danmark). Men inden vi kom så vidt, skulle vi den 22. juni til Valmiera, den yngste datter var færdig med sit psykologistudium, og eftersom jeg også havde været med, da hun blev indskrevet på universitetet, skulle jeg nu opleve den højtidelige afslutning. Der var i alt 125, der havde afsluttet forskellige uddannelser på denne læreanstalt, og alle sad på scenen i den store sal, de skulle jo have håndtryk af rektor og modtage eksamensbevis og eventuelle hædersgaver.

Salen var fyldt til bristepunktet med familie, venner og BLOMSTER! Har I mon nogensinde overvejet, hvor tung blomsterduft kan blive, især da når der er mange store liljer med i buketterne? Der var mindst 10 buketter til hver absolvent!

Det var en flot afslutning med små sketches og musikstykker som indslag mellem talerne, og for hvert hold blev også deres lærere kaldt på scenen, og de fik så gaver fra de studerende!

Hele salen sang efter bedste evne med på den akademiske sang "Gaudeamus igitur", men den virkelig brusen- sende sang var selvfølgelig nationalsangen. Det er gri- bende hver gang, stadigvæk!

Og bagefter var vi så ude at spise, to af de studerende var gået sammen om et arrangement, sammen med deres familier, på en af de nye "gæstgivergårde", der er op- stået langs de store veje i Letland. Her var vi ca. 15 km syd for Valmiera, det var en stor "gård" med mange huse rundt om, alt opført i træ, tykke tømmerstokke, ved bredden af en lille sø og med en stor legeplads midt på

græsplænen. Og selvfølgelig var der også den store gyngende, som ikke kun børn, men også de unge lige skulle bruge.

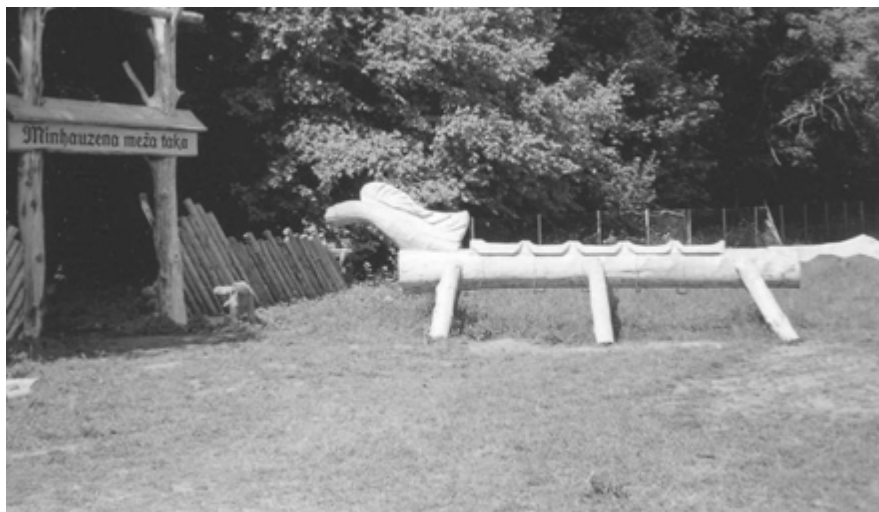
En dejlig familiefest, der lagde op til de næste dages familiesammenkomster omkring Ligo-festen/Sankt Hans aften/dag. De dage tilbragte vi i familiens sommerhus, voksne børn, venner, bekendte og naboer kiggede forbi, syngende Ligo-sange, og der blev spist masser af mørkt brød og ost og drukket lettisk øl til. Selvfølgelig havde vi også bål i haven, og de unge par sprang smukt over bålet/gennem ilden, håbende på lykke i det kommende år. Selvom vi stadig fejrer Sankt Hans aften i Danmark, kommer vi langt fra op på den fælles forståelse af festen, som noget der viser og styrker fællesskabet, og som der holdes i hævd som et lettisk-nationalt særkende.

Münchhausens museum

Dagen efter kørte vi til et nybygget museum i Dunte. Der har været et baron gods/en herregård der tidligere, og desuden er der en gammel kirke.

Münchhausens eventyr er kendt af de fleste, men at han faktisk har eksisteret og en tid var gift med fru en på denne herregård (hun var af tysk afstamning) er nok lidt af en overraskelse for mange. Selvfølgelig hævdes det så, at det kirketårn, til hvis spids han ifølge en af fortællingerne bandt sin hesten under en snestorm, er det på Dantes kirke.....

Hvor herregården har ligget har man nu indrettet et museum for Münchhausen, hvor man har samlet diverse inventar, som kunne være fra hans tid, og desuden forskellige udgaver af hans eventyr (der mangler en dansk udgave, er der nogen der vil donere en sådan, så giv mig besked), og i den nærliggende skov har man lavet en eventyrsti! På fotoet ses den træfigur, som forestiller hans hest ved indgangen til eventyrstien, og selvfølgelig må den hest have 6 ben og plads til mindst 6-7 børn på ryggen!

Hvis man har lyst at se dette forsøg på at lave turistattraktioner, skal man blot følge kystvejen nordpå fra Riga, til man har passeret Saulkrasti, så er man næsten i Dunte.

Talsi

En af de næste dage var jeg i Talsi for at besøge bekendte der, og vi tog ud til en "Park", der var lavet. Igen har man forsøgt at skabe rekreative områder, idet der er udlagt et stort område, der er kultiveret til landskabspark, med temastier, f.eks. om vandplanter eller om bier, samtidig med at der er mulighed for at købe pandekager, saft, kaffe og is! Og igen med legepladser med de fleste af legeredskaberne udført i træ. For mig er det en positiv ting, at man satser på at lave familievenlige udflugtsmål i nærområderne, forhåbentlig vidner det om et vist overskud i dagligdagen. Talsiområdet fik allerede for snart 10 år siden en skulpturpark med masser af "Land-art", Pedvale, som indbyder til en anden form for naturoplevelse og som året rundt er et interessant udflugtsmål for mange, som derved også konfronteres med kunstneres udtryksformer.

Limbazi

Sammen med Anita Vizina var jeg en eftermiddag på besøg i Limbazi. Nogle vil stadig kunne huske, at vore sidste containerforsendelser gik til den by, til hjælp ved opbygningen af et socialcenter, og det var netop målet for mit besøg.

På vej derhen kørte vi forbi et hus, hvor en ældre dame stadig boede alene, selv om hun er stærkt gangbesværet. Hun havde fået en rollator fra den sending, vi havde sendt derover.

Hendes nevø var også tilstede og fortalte, at hans mor (den ældre dames søster) boede ca. 400 meter længere nede ad gaden, og at rollatoren betød, at moster her nu kunne trille ned ad asfaltvejen til sin søster om dagen, at disse to gamle koner altså havde fået brudt den isolation, de ellers havde siddet i længe. Ingen af dem var i stand til at gå så langt, så de kunne købe ind, så det klarede han for dem, men nu kunne de da få snakket i løbet af dagen. Ikke underligt at hun var glad for rollatoren!

Derefter kørte vi til det nye center, som er åbnet i gamle hospitalsbygninger, der er gennemrestaureret og nu skal fungere som dagcenter for pensionister.

Vi blev mødt af et større opbud af mennesker: den daglige leder af centeret, to damer fra de stedlige socialforvaltninger, lokal-TV og en journalist fra områdets avis! Et rigtigt smart PR-træk fra centerets side, for ved at fortælle om, at de danske givere havde aflagt besøg og var tilfredse, fik de samtidig gjort opmærksom på centerets tilbud. Selve ideen med et sådan center er ny for de ældre, og derfor skal der gøres en indsats for at få dem til at bruge det.

I kælderens var der lavet et vaskerum, hvor pensionister kunne få deres tøj vasket, betjeningen skulle foretages af personalet, idet de færreste ældre er vant til moderne vaskemaskiner.

Der var indrettet et Suppekøkken, så man for 50 centimer kunne få varm middagsmad (særligt trængende kunne få det betalt af kommunen), der var et rum med symaskiner, hvor man kunne reparere sit tøj, der skulle indrettes et computerrum, så de, der havde mod på det, kunne lære at e-maile med de børnebørn, der "føjtede" rundt i verden på diverse uddannelses- eller arbejdsopgaver!

Og så var der jo motionsrummet

Kirsten og Anita i motionsrummet

De motionscykler, der havde været i containeren stod og ventede på, at der skulle laves træningshold, og med den energi, som udgik fra lederen, tvivler jeg ikke på, at

det bliver til noget! Det var dem meget magtpåliggende at gøre rede for, hvor "vores" ting var kommet hen, at noget var blevet fordelt via kommunens socialkontorer, så man var sikker på, at det kom i brug hos de rette! På vejen derhen havde vi også mødt en af kørestolene, med en handicappet mand i, så stolen var i brug efter hensigten.

Det var et meget opløftende besøg, jeg kan godt lide, at de kvinder har ideer og visioner for deres arbejde, langt ud over hvad der lige er her og nu, og at de ikke lader planerne styre af de forhåndenværende ting, men prøver at tænke strategisk og så at få skaffet det nødvendige.

Jordbærmarkerne

Derefter tog vi ud til Anitas kusine, som sammen med familien har fået bygget et meget smukt bjælkehus, som bruges til at leje ud til gæster. Smagfuldt indrettet, fred og ro, med en lille fiskedam foran og midt i en opvok-

Udlejningshus i Limbazi

sende plantage med solbær og æbletræer.

Det er muligt at leje sig ind, enten i dette hus nær ved Limbazi eller i et tilsvarende i Cesis (kontakt Anita Vizina Nielsen 40314959)

På markerne lidt længere væk var hun i gang med at opdyrke en større jordbærproduktion. Som start blev op mod 60 forskellige jordbærsorter afprøvet, 2 rækker (på mindst 100 meter) af hver slags, så hun kunne se, hvilke sorter, der trivedes og gav godt udbytte. Der var alle min barndoms sorter mellem nye og ukendte, så vi plukkede og smagte....

Efter mange møder gennem årene med mennesker, der har svært ved at finde sig til rette i det nye samfund eller som er ved at falde økonomisk nedenud, er det meget spændende at møde mennesker, der har iværksætterånd og lyst, og som griber de muligheder, der også eksisterer (f.eks. EU-støttemuligheder).

Soveværelse i udlejningshus i Limbazi

Det danske Kulturinstitut, Riga

Da jeg endnu ikke havde mødt den nye leder af Kulturinstituttet i Riga, Simon Holmberg, tog jeg chancen og kiggede indenfor i Berga Bazars. Jeg var heldig, han havde lige et ophold mellem to møder, og vi fik en god og lang drøftelse af vores samarbejde. Simon Holmberg har i mange år arbejdet med det baltiske område og var derfor fra begyndelsen af opholdet fortrolig med det lettiske sprog. Han havde god kontakt med Rikke Helms og udviklede ideer sammen med hende, og han er meget interesseret i kontakt med danske, der har projekter af den ene eller anden art sammen med letter.

Desuden fik jeg så også et eksemplar af den lille H:C:Andersen bog med tre eventyr, oversat til lettisk (Kejserens nye klæder, De vilde svaner og Tommelise), som på HCAs 200års fødselsdag blev delt ud til alle elever i 4. klasse i Letland. En smuk lille bog med de gamle Lorents Fröhlich og Vilhelm Pedersen illustrationer, som vi kan være meget glade for repræsenterer os kulturelt.

Sang- og dansefestival for skoleelever

Inden jeg rejste igen, nåede jeg at opleve sommerens store festival i Riga: 35.000 skoleelever deltog i sang og dansefestivalen. Det var en meget stor oplevelse blot at gå rundt i Riga og møde så mange glade børn og unge. De havde alle festivalmærket hængende om halsen (det gjaldt også som billet til offentlige transportmidler), så de var genkendelige. Der var masser af ekstra "politi" på gaden, men i en fredelig stemning, man var der jo, for at alle skulle have en god oplevelse, så det handlede om at vise vej og afhjælpe trafikpropper.

Festivalens store teaterforestilling var en iscenesættelse af et digt af Rainis, hvor Letlands historie, frem mod national selvforståelse (skrevet før 1.verdenskrig), var hovedtemaet. 900 børn og unge deltog med sang og dans i forestillingen, der blev opført i en sportshal på Kipsala-

øen i Daugava. Jeg betages af så mange børn, der med iver og glæde går ind i sådanne projekter. Det var virkeligt gribende at være med til.

De kom jo fra hele Letland og var indkvarteret rundt om på Rigas skoler, busser bragte dem til og fra de store scener, men den største logistiske præstation var nu nok selve åbningsceremonien, som fandt sted om aftenen ned ved kajen mellem den gamle by og Daugava. (Jeg så det i fjernsynet) Mere end 30 tusinde børn og unge, der lyttede til taler og musik, sang med den mest populære sanger, og så blev det tordenvejr med et enormt regnsky! De blev der, hev regnfrakker og paraplyer frem, jublede og sang til fyrværkeriet over floden var slut, og i løbet af en time var de så alle tilbage på de respektive overnatningssteder! (Jeg boede lige over for en af de større skoler og kunne derfor følge afviklingen) Jeg spurgte mine lærerbekendte, hvordan gør man dog sådan noget? ”Tja, vi har jo rutinen, vi har prøvet det før, ved andre festivaler, og vore børn og unge retter sig stadigvæk efter det, de får besked på i sådan en situation!” Jamen hvad gør I med alt det våde tøj? ”Tja, forrige gang var det ligesådan, og da fik vi så sat varme på alle skolerne radiatorer, og så blev tøjet jo tørt igen!”

Det er svært at sammenfatte alle de indtryk, der hober sig op efter et så intenst besøg, men en konklusion kan være, at jeg denne gang oplevede så mange positive indstillinger til at få dagliglivet til at udfolde sig, så megen tro på, at det skal kunne lade sig gøre at arbejde frem mod en bedre økonomi, et socialt sikrere samfund, at det overskygger den skepsis, som også let udvikles, når man kigger sig omkring og ser alt det, der stadig ikke fungerer.

Kirsten Gjaldbæk

Jes Dahl

Ofte har vi her i bladet læst noget som Jes har skrevet, men hvem er han egentlig?

Fra Lokalavisen i Stenløse har vi hentet dette:

Jes har drømt om Baltikum hele livet

I næsten 40 år drømte pensioneret lærer om at hjælpe folkene i Estland, Letland og Litauen. Nu har han fået chancen.

Af Aage Krogsdam

LEDØJE-SMØRUM: - Min drøm gik i opfyldelse i 1989, hvor jeg var med Foreningen Norden på en rejse til Lendand. Her fortalte jeg nogle af vores kontakter, at jeg havde en ide om at cykle på Den Baltiske Vej for at demonstrere overfor Sovjet, at Danmark støttede de baltiske landes ønske om frihed og selvstændighed.

Det fortæller den 73 årige pensionerede folkeskolelærer

Jes Dahl, der siden 1990 har boet i Nybølle. Han fik ideen til at besøge de baltiske lande i 1952, hvor han om bord på det gode skib Batoiy var på vej til De olympiske Lege i Helsingfors. Jes Dahl var elitegymnast, og deltog den gang på det danske gymnastikhold. Under turen til Finland kravlede han op i masten på skibet og spejdede mod øst mod de undertrykte lande, og der opstod et ønske hos ham om at besøge folkene, tale med dem om demokrati og rejse rundt i deres lande.

Jeg har altid haft sympati for taberne i idræt, og det gjaldt også folkene, der i Sovjettiden blev undertrykt og mange tvangsforflyttet til Sibirien. Det var disse tanker der ligefrem blev en besættelse for mig om at besøge landene, siger Jes Dahl videre.

Men først i 1989 lykkedes det at besøge Letland, og fra 1990 udviklede der sig venskaber med en lang række personer i landet.

Det har senere ført til at Jes Dahl har stået i spidsen for udveksling af studerende mellem Danmark og Letland, arrangeret rejser til de baltiske lande og været med til at skabe venskabsby-forbindelser blandt andet mellem Gundsø Kommune og Pasvaly. Mange af de unge mennesker, som kom til Danmark umiddelbart efter landenes selvstændighed i 1990 og 1991 besøgte Jes Dahl i Nybølle, hvor de var med til at bygge Det Baltiske hus, et udhus, som engang om året ryddes og giver plads til en årsfest for baltere og andre interesserede. Senere blev der foran udhuset i haven plantet en så-kaldt "1000 års eg", som et minde om de tre landes frihed. Interessen for og Jes Dahls kontakter i Letland førte også til udveksling af musik og sanggruppers besøg i Danmark. En af disse grupper er en lettisk folkemusikgruppe ved navn Kreicburgas Zikeri, som blandt andet har stiftet bekendtskab med Benny Andersens "Svantes viser". De blev oversat til lettisk, og i 2000 lavede gruppen koncerter i Danmark

sammen med Benny Andersen.

I september måned har Jes Dahl været på tur i Letland med Benny Andersen og et hold danskere og Kreicburgas Ziekeris.

Redigeret LN

Om Letlandsturen fortæller Ilze:

Brev fra Ilze Raipule formanden for foreningen Letland – Danmark

Oversat fra engelsk:

Kreizburgas Ziekeri og Benny Andersen i Letland

Hun skriver:” Vi nyder de sidste varme sommerdage.

Samler svampe og bær i skoven og gemmer dem til vinteren.

I denne uge kom Jes Dahl til Letland. Sidste mandag havde vi et fælles party og koncert med Kreicburgas Ziekeri og Benny Andersen. Jeg lovede at tage snacks med til festen til ca. 20 personer. Men jeg vidste ikke at Jes Dahl havde inviteret alle danskere i Letland. Jeg havde medbragt snacks til 20 personer og der kom 200 personer. Men skidt med det. Koncerten var interessant og det var sjovt for mig. Kreicburgas Ziekeri sang Svantes sange og Benny Andersen læste dele af tekster op fra sin bog. Til slut sang Kreizburga Ziekeri også nogle lettiske sange.”

Hilsen Ilze Raipule

Gruppen nåede også ud til Rite højskole, hvor de spiste aftensmaden og afholdt koncert i den lille by Druvas. De overnattede hos Rigmor og Bent Gammelgaard på Gasa Skola og kørte derefter til Jekabpils, hvor den sidste koncert blev afholdt.

LN

Nyheder fra Rite Højskole

Rite højskoles bestyrelse har været på besøg i Danmark i august måned .

Niels Bendix hentede de fem lettiske bestyrelses medlemmer i Rite og kørte dem til Litorina Højskole, hvor de var i to dage og deltog i undervisningen og blev vist rundt i Karlskrona. Derefter gik turen til København, hvor der var sightseeing i byen og på kanalen. Specielt var vores nye metro interessant for vores gæster, tog uden chauffør!!, det kunne nok få dem til at spærre øjnene op.

Derefter kørte de i bus til Båring Højskole hvor der var tre overnatninger og bestyrelsesmøde. Det blev også til en tur til Odense, hvor Nete Thomsen lagde hus til. Derefter gik det tilbage til København, hvor Birgit Møller-Kristensen havde lavet flot morgenbord og viste rundt på plejehjemmet. Det fortæller hun selv her:

Besøg fra Rite.

En herlig sommermorgen nemlig den 16. august, fik min mand og jeg besøg af den lettiske del af Rite Højskoles bestyrelse. Tænk at det var blevet muligt at give dem en rejse til Danmark.

For som de fleste ved, er Letland et fattigt land, selvom der er sket en stor fremgang.

De har det trods alt meget bedre nu, end første gang jeg besøgte skolen i 1996.

Vi havde naturligvis hejst vort flotte flag og lavet en fin flagallé til ære for dem.

Damerne kom fra Båring Højskole hvor der havde været afholdt skolebestyrelsesmøde.

Med damerne kom også Niels Bendix og Lis Nielsen. Undervejs havde de samlet Bent Gammelgaard op, han skulle have en lift med til Letland. Det var ret morsomt at se dem komme med den store lift på slæb. Og ud af

bagenden af bilen kom alle vore gæster.

Vi havde også inviteret Henrik Møllerup til morgenkaffen. Damerne kender ham fra skolen, hvor han har lavet meget arbejde. Han er i øvrigt også medejer af skolen. De stod op kl. 5 om morgenen for at være her til morgenkaffe, de ankom her kl. 9.20.

Vi så først på haven og huset, derefter spiste vi morgenmad.

Det var dejligt at nogle af damerne kunne engelsk, Irena og Ritma var virkelig gode til det, Jannina havde lært engelsk i 30 timer og hun talte flot engelsk.

Lettisk er et svært sprog for mig, og jeg havde næsten glemt de få ord jeg kunne. Derfor var det dejligt at kunne tale med dem på engelsk.

Jeg var naturligvis meget glad for at kunne vise dem vort hjem og haven. Jeg er meget glad for haven og har derfor mange krukker og mange blomster, så der er noget at se på.

Jeg føler jeg kender damerne ret godt, eftersom jeg har været på skolen tre gange for at undervise. Sidste år var jeg til den årlige generalforsamling på skolen, som samtidig var skolens ti års jubilæum.

Tiden her var meget knap, vi skulle besøge min gamle arbejdsplads, som er et omsorgscenter i Ishøj Kommune. Der skulle også være tid til et besøg i Ishøj Centret så der kunne handles lidt, således at damerne kunne medbringe noget til hjemmet.

Efter turen gennem centret gik vi til Kærbo, det er trods alt godt at få lidt motion ind imellem spisning og køreturene.

Vi blev meget vel modtaget på Kærbo, en medarbejder fulgte os rundt i huset.

Hun havde lavet en flot udstilling, med nogle af de ting det er muligt at lave på Kærbo.

Damerne kunne dermed ved selvsyn se nogle af herlighederne.

Der var et sølvhold i gang med fremstilling af smykker, også et dukkehold var i gang.

Damerne havde medbragt gaver fra Letland til centrets brugere, det var meget betænksomt af dem.

Jeg ved at gaverne er nydt ved kaffen de følgende dage.

Vi havde bestilt mad og drikke på centret for at spare tid. Der var dækket et fint bord til os i deres dejlige gårdhave, og der var smørrebrød og kage til frokost.

Vi skulle være tilbage hos os kl.13.00, hvor Bent Gam-melgaard ventede på at køre damerne hjem til Rite Høj-skole.

Besøget strakte sig over 4 timer, det var godt nok meget intens. Jeg tror de var meget glade for besøget, men også trætte.

Venlig hilsen Birgit Møller-Kristensen

Morgenbord hos Birgit Møller-Kristensen

Brev fra Vilkene

Vi har modtaget dette brev og billeder fra sidste container aflevering i Vilkene.

(oversat af Anita Nielsen)

Kære venner i forening Danmark- Letland.

Anden gang ønsker jeg at sige mange tak for jeres hjælp til Vilkene, fordi at I havde sendt containeren til os. Nu jeg vil gerne fortælle jer, hvem der fik tingene, som I godt kan se i fotografier. Tøj, fodtøj, legetøj, såvel som hverdagsting fik flere end 20 familier, med overtal af fattige familier med mange børn, familier med småbørn, enlige mødre, enlige pensionister og handicappede. Tøj, fodtøj og legetøj gik også til børnehaven, folkeskolens første klasse og fritidshuset. Til bibliotekets barnestue var der også legetøj. Ungdomsklubben kunne også bruge mange af de gode ting samt rekvisitter til teater. Vi vil alle glæde os til at se jer i Vilkene, så I kan se den store forbedring der er kommet i vores hverdagsliv.

Mange venlige hilsen fra alle som bor i Vilkene!
Socialcenterleder Skarleto Kalnina

Tøj afleveres i Vilkenes

Kirke-sogne i Valby

D. 10 - 18 AUGUST 2005

fik de 6 kirkesogne i Valby besøg af valbysognenes venskabsmenighed i Letland.

I nu 13 år har de 6 kirkesogne i Valby haft en venskabsmenighed i Letland, nærmere bestemt i byen Nereta, som ligger ca. 140 km. syd-sydøst for hovedstaden Riga

Under opholdet fik vore lettiske gæster naturligvis også lejlighed til at besøge flere af Valbys kirker og høre nyt om kirke- og menighedslivet hos os, så vi også på den måde fortsat kan inspirere hinanden.

De 16 personer, fra menighedslivet i Nereta som glædede os med deres besøg:

Aldis Pavlovičs og hans hustru Dita Pavloviča, som siden 1998 har været præstepar i Nereta. De kom sammen med deres næstældste søn Oskars Pavlovičs, som er 9 år.

Marika Suruma, som er næsteformand i menighedsrådet i Nereta.

Anita Ruzâne har ved mange besøg fungeret som en uvurderlig tolk - og altid med smittende humør, veloplagt og meget smilende.

Andris Tûmans, som er Neretas dygtige tømrer og også kirkeværge, kom sammen med sin hustru Inga Tûmane, og deres søn Roberts Tûmans på 9 år.

Ausma Logonovska er sekretær for menighedsrådet.

Hun arbejder i det civile liv som laborant på det lokale hospital.

Zanda Ragele er en særdeles talentfuld og dygtig kunstner, som arbejder meget med ler. Hun kom sammen med sin ældste søn Gatis Ragelis, som er 13 år.

Juris Narogs arbejder som en slags kirketjener ved Nereta kirke, selv om stillingen ikke eksisterer officielt.

Māra Ņikitina og Lūcija Steiberga kommer meget i kirken i Nereta og hjælper til som frivillige ved mange arrangementer.

Kristine Veinberga og Arita Andersone er 2 af sognets mange unge, som hjælper til i børne- og ungdomsarbejdet i sognet.

Samtlige besøgende fra Nereta var indkvarteret hos private - jævnt fordelt over hele Valby. Men der var under besøget naturligvis lejlighed til for alle interesserede at hilse på repræsentanterne fra vores venskabsmenighed.

Det var utroligt dejligt at gense vore venner fra Nereta i Letland igen denne sommer.

De senere år har det været fast tradition med et besøg hos hinanden hvert år, henholdsvis i Letland og i Danmark. Vi har igennem årene lært hinanden rigtig godt at kende og føler at vi efterhånden er lidt i familie.

Menigheden var i alle aldre lige fra 9 til 65 år. To 18årige piger (Kristine og Arita) var inviteret til at blive en uge ekstra for at give dem en mulighed for at komme i en slags praktik i en børnehave og på et plejehjem. Det var en rigtig god oplevelse for dem at være i børnehaven, pigerne var meget engagerede og deltog aktivt i dagligdagen. Desværre skete der nogle misforståelser på plejehjemmet, så de mest kom til at føle sig til besvær.

Alligevel føler vi, at det også gav dem en fornemmelse af en dansk arbejdsplads, som kunne bruges.

Alle blev indkvarteret privat, både af økonomiske årsager, men mest fordi det altid giver en helt anden nærvær og kendskab til os. De senere år, når vi har været på besøg har vi også boet privat hos letterne. Det tog lidt tid inden de overvandt sig selv til at invitere os til deres, i egne øjne fattige hjem, men det har medvirket til en større åbenhed.

Alle steder blev letterne rigtig godt modtaget og vi havde nogle gode oplevelser sammen.

Ud over dette skulle vi selvfølgelig også se noget af vores

smukke sommerland og var derfor på tur både til Stevns og til Møn.

En af dagene blev desuden, i anledning af året, bl.a. brugt til at gå i ” H.C.Andersens fodspor”.

Af de øvrige kulturelle indslag kan nævnes Tivoli, som altid er populær, specielt hos de som er i Danmark for første gang. Desuden var vi så heldige at operafesten i Fælledparken foregik i besøgsugen. Det var en meget stor oplevelse for letterne at sidde på tæpper, med en madkurv og høre så smuk musik - en af deltagerne sagde, at det var den største oplevelse.

En anden af de rigtig gode oplevelser var Dyrehaven. Vi kørte med hestevogn igennem skoven og så en del dyr, vi blev derefter sat af og gik i gang med bl.a. at spille rundbold og trække tov. Letterne er rigtig gode til at lege og de gik op i det med liv og sjæl og var næsten ikke til at stoppe igen.

Til afsked fik alle foræret en bog, som bragte stor glæde.

Vi havde igennem Karsten Lumholdt, som har været medvirkende til at få bogen udgivet på lettisk, fået tilsendt 15 smukt illustrerede bøger af H.C.Andersen.

Det var en stor fornøjelse for os at have besøg af nogle dejlige mennesker, hvor vi gensidigt har et stort udbytte af kendskabet til hinanden.

Formanden for Valbysognenes Letlandssamvirke Bodil Bennetzen

Med kærlighed til Danmark

af Ilze Raipule

(formand for Foreningen Letland-Danmark)

(oversat af G. Grinvalds)

For foreningen Letland – Danmark er dette år et jubilæumsår. Det er 15 år siden foreningen begyndte sit virke. Til ære for jubilæet organiserede vi den næste Danmarksrejse, der denne gang var den fjerde i rækken. Turistrejser til Danmark er ikke populære i Letland. Kun få lettiske rejsebureauer organiserer sådanne rejser, de sker sjældent og har hovedsagligt kun tre mål – Kronborg i Helsingør, København og Legoland. Der er nogle gange små variationer, men de omfatter for det meste Sjælland. Foreningen har gennem flere år forsøgt at tage kontakt med flere rejsebureauer i Letland og tilbudt at hjælpe med at udarbejde nye rejseruter og at skaffe rejseledere, dog uden resultat. Svaret er altid det samme – vi har vor egen rejserute og rejseleder og da der ikke er mange, der ønsker at besøge Danmark, kan det heller ikke betale sig at gøre sig stor umage. Det var også grunden til, at vi selv organiserede turen og valgte en så utraditionel rute – Jylland og nogle af de mange øer. I de foregående rejser deltog hovedsageligt foreningens medlemmer, men denne gang gjorde vi os umage med at anbefale Danmark til vore venner, slægtninge, naboer, arbejdskollegaer og andre bekendte, idet vi for dem i forvejen berettede om, hvor smukt, mangeartet, historisk rig, interessant og ryddelig Danmark er... Det lykkedes os at samle en gruppe på 32 personer. Ruten udarbejdede vi selv, rejselederens rolle udfyldte vi selv. Vi brugte kun et rejsebureau til at reservere overnatninger for os, og det gjorde de på forskellige komfortable vandrehjem og hoteller.

Vi havde det uheld, at vor førende Danmarks-ekspert Ingrida Kronberga på grund af sygdom ikke kunne del-

tage, men det stimulerede de øvrige medlemmer til at forberede sig bedre, samle oplysninger og dele dem med de øvrige.. Ingrida bidrog også med de oplysninger hun var i besiddelse af ved at overlade dem til Majja Behmane. Majja var som sædvanligt vor hovedorganisator og leder af gruppen og var, til trods for at hun nyligt havde fejret sin 80 års fødselsdag, fuld af optimisme og energi.

Efter det vedvarende og kølige forår blev vi den 14. juni i Danmark modtaget med den første sommerlige dag og sådan blev det ved alle fem dage. Det er unødvendigt at tilføje at Danmarks natur altid har modtaget os meget gæstfrit – lyst og solrigt. Det samme kan siges om indbyggerne. Denne gang havde vi dog ikke tid til at besøge danskerne, selv om det fra begyndelsen var planlagt til at ske i Odense. At gennemrejse hele halvøen Jylland og besøge nogle øer på knap fem dage er ingen spøg. Et møde blev det dog til. Takket være Kirsten Gjaldbæks og Gvido Grinvalds omsorg havde vi mulighed for at besøge et sted i Thisted, hvor der har været en lejr for Baltiske flygtninge, og møde en forhenværende beboer af lejren Laimons Zakis. Det var sandelig et rørende øjeblik, da mange af os slet ikke vidste, at der i Danmark også har været sådanne lejre.

Hvad begejstrede os så mest i Danmark?

For det første var det historiens vingesus, som vi fornemmede i den fordums hovedstad Ribe med de romantiske gader, i domkirken, i viking museet, i Løgumkloster, ved gravhøjene i Jelling og runestenene, på vikingernes gamle gravsted, i Den gamle By i Århus. For det andet var det Danmarks natur, der hastigt ændrede sig fra syd mod nord, skabende et indtryk at vi tilbagelagde store afstande helt til tundraen, men også fra vest mod øst. Mange af os forbinder det stærkeste indtryk med Nordsøen, som de så for første gang i deres liv, dets forblæste kyster og fjorde. Vi nød det særegne lys i Skagen, som blev elsket og værdsat af Skagensmalerne.

Kørslen på Langeland i hele øens længde og bredde, på Lolland og Falster gav os et indtryk af danskernes mangfoldige livsbetingelser og tilpasningen til naturens ændringer.

For det tredje – Danmarks kultur. På samme måde som hele Danmark i år lever i H. C. Andersens tegn, havde også vi planlagt vor rejse, så vi kunne nyde denne store eventyrdigters ånd. Den fornemmede vi også fuldt ud i Odense, ikke kun ved at besøge hans museum, som i den senere tid har forandret sig til ugenkendelighed, men også i hele byen, hvor hver gade og sidegade henleder opmærksomheden på jubilæet.

Vi besøgte ikke Legoland, det kan man gøre ved at rejse med Impro.

Med hilsen, Ilze Raipule.

Nybyggeren i Letland får rådgivning fra NL

(NL er Nordsjællands Landboforening)

Det har været et hårdt slid at komme i gang men nu begynder resultaterne at vise sig, fortæller Niels Nielsen, der har 3000 hektar lettisk jord under plov.

Der er i dag en halv snes danskere, som driver landbrug i Letland. For dem alle har der foreløbig været tale om en slidsom tilværelse som ”nybyggere”, men nu begynder resultaterne at vise sig. En af danskerne er Niels Nielsen, der er direktør for en af de største jordejere i Letland: - Det startede for fem år siden, da jeg var bestyrer på en gård i Nordsjælland. Ejeren købte jord op i Letland - i første omgang 60 hektar, og jeg fulgte med.

Siden er det gået stødt fremad, og vi har nu omkring 3.000 hektar under plov - fordelt på tre ejendomme.

Vi måtte starte helt fra bunden

- Men vi har måttet starte helt fra bunden på næsten alle områder. - Først og fremmest er jorden totalt udpint, så det er en fast "fritidsbeskæftigelse" at køre kalk og gødning ud. -

Men det begynder som sagt at gå fremad. Udbyttet stiger år efter år, og nogle steder vil jeg tro, at jorden er i orden om tre-fire år - andre steder vil det nok være omkring ti år endnu. Der er nemlig stor forskel på jorden i de forskellige dele af landet, hvor Niels Nielsen har arealer: - I syd er jorden generelt god - næsten som derhjemme - bortset fra manglen på næringsstoffer. Andre steder er den voldsomt leret, og det kræver virkelig kræfter at arbejde med. Et tredje sted er der tale om en gammel flodseng, som igen er anderledes.

Den udpinte jord har imidlertid ikke været det eneste problem: Det var i starten meget svært at skaffe de ting, vi skulle bruge. Elementære reservedele som bolte og skruer var næsten en umulighed at opdrive, og når man endelig fandt noget, var det af elendig russisk kvalitet. Men det har trods alt bedret sig nu, siger Niels Nielsen videre.

Godt med rådgivning fra NL

Hele rådgivningsområdet har også været "en by i Rusland": - Der eksisterer ganske vist nogle lokale landboforeninger og rådgivningscentre, men de er videnskabsigt ikke ret meget bevendt. Undervisningen er gammeldags, og holdningen er overordentlig konservativ. Holdningen til noget nyt er, at har det aldrig været prøvet, så fungerer det nok ikke. - I andre tilfælde oplever man nærmest overtro. - Derfor har det været af stor be-

tydning for os, at vi har kunnet trække på rådgivning fra Nordsjællands Landboforening. - Det gælder både den konkrete rådgivning omkring planteavl, men også i bredere forstand med rådgivning omkring tilskudsregler, EU-ordninger osv. - På disse felter har det også nærmest været umuligt at få rådgivning rent lokalt, fordi man oplever, at letterne simpelthen er bange for at sige noget - af frygt for at sige noget forkert! - Så her har forbindelsen til Danmark og Nordsjællands Landboforening været helt afgørende, og jeg glæder mig da til, at NL etablerer sig herovre, så vi får rådgivningen helt tæt på i dagligdagen, fortsætter Niels Nielsen.

Dansk netværk i Letland

Indbyrdes er der et godt samarbejde mellem de ti danskere, der har etableret sig i Letland: - Vi snakker jævnligt sammen og lærer af hinanden. Vi har også etableret en slags erfa-gruppe, hvor vi tager rundt og besøger hinanden og inspirerer hinanden på den måde. Også forholdet til de lokale lettere er generelt udmærket: - Der er ganske vist nogle, der føler frygt for, at jorden skal komme på udenlandske hænder, men indtil videre er det kun omkring to procent af landbrugsjorden, der er ejet af udlændinge.

Selvom holdningen hos de lokale er meget konservativ, fornemmer Niels Nielsen, at der bliver kigget nysgerrigt efter resultaterne hos danskerne. Nogle af dem er begyndt at lære af os.

Fremtiden i Letland

På Niels Nielsens ejendomme er det først og fremmest produktionen af korn og raps, der dominerer. Kornet er mest byg og hvede - med en lille smule rug, og så er der omkring 150 hektar med sukkerroer - i hvert fald indtil videre. Der er stadig to lokale sukkerfabrikker, som aftager roerne, men det er ikke besluttet, om denne produktion

tion skal fortsætte. Kornet eksporteres primært til Danmark, men en del afsættes dog også lokalt: - Også her skal man bare være opmærksom på, at man skal klare sig selv. Man skal kunne tørre kornet og opbevare det - det er der ingen andre, der sørger for.

På et spørgsmål om, hvorvidt det stadig vil kunne betale sig for danskere at etablere sig i Letland, siger Niels Nielsen: - Det er på mange måder blevet nemmere, end det var for os i starten, fordi mange ting er begyndt at fungere normalt - ikke mindst efter at Letland kom med i EU. - Men omvendt er jorden herovre jo blevet dyrere. Endelig skal man være opmærksom på, at det kræver tilstedeværelse, hvis man skal have noget ud af det. Det nytter ikke bare at investere og uddelegere arbejdet og så sætte sig tilbage og vente på, at pengene kommer.
Fra LandboNordsjælland/ForeningsNyt nr 4 aug. 2005

Notitser

Vinterlukning for privat indkvartering i Riga

Fra Grete Fastrup har vi fået melding om at udlejning af værelser i vintermånederne er gået i bero men at man allerede nu kan booke sig ind til foråret. Værelserne ligger ved centralstationen og er nyistandsatte med bad og morgenmad.

Telefon 36167311 eller gfastrup@hotmail.com

Tur til Letland 2006!

I samarbejde med Foreningen Norden fra Hvidovre / Glostrup gør vi opmærksom på, at vi planlægger en tur til Letland i 2006. Hvis man skulle have lyst til at være med kan man allerede nu henvende sig til Kirsten Gjaldbæk. Der kommer mere information i de næste numre af bladet.

Rejsetips i Letland

Gasa Skola i Letland

Gasa Skola er en gammel skole som er blevet sat flot istand af det danske par Rigmor og Bent Gammelgaard. Den bruges som kursus sted og til Bed and Breakfast overnatning.

Beliggenheden er 184 km fra Riga og 45 km fra den nærmeste store by Jekabpils. Så hvis man er i omegnen af Jekabpils kan det godt betale sig at køre ud til skolen, som ligger i en vidunderlig stille og uberørt natur nær den smukke Sauka sø.

Huset er sat i stand efter dansk forbillede og ligger med sin 3 hektar store park og lille sø med et bæverpar utrolig smukt. Er man heldig kan man se både kongeørnen og fiskeørnen på disse kanter.

Rigmor er et kreativt menneske, som syr, klipper og ma-

ler. Hun har et værksted, hvor hun underviser og holder kurser. Men man kan også leje sig ind og selv afholde kurser, hvis man er interesseret i det.

Skolen har 10 dobbeltværelser som er meget individuelt indrettet, i smukke farver og med Rigmors egne quiltede sengetæpper. Desuden kan man leje en lejlighed med 6 sovepladser, køkken, bad og balkon med udsigt.

Hvis man ringer kan man blive hentet i lufthavnen af Bent eller Rigmor, og man kan få arrangeret busture i omegnen.

e-mail: gasa_skola@inbox.lv

Tel.: 00371 5241740

mobil: 00371 6418457

00371 6113564

Hvis man kører dertil i bil, er der stort skilt "Gasa Skola" på hovedvejen og adressen er:

Gasa Skola

Bent og Rigmor Gammelgaard

Sauka pagast

Jekabpils Rajons

LV- 5231

Østersømoderne: Sverigesaften

24.11 kl. 19.00: Mød Sveriges ny udnævnte ambassadør Lars Grundberg

Fillipkirken, Kastrupvej på Amager. Linie 2A går lige dertil.

Aftenen begynder med foredrag af ambassadøren, film om Sverige, så er der lette svenske specialiteter på programmet og til slut musik.

Der er fri entre, men af hensyn til maden (der er gratis), er tilmelding nødvendig senest 21. Nov. Til Anni Bynkell på tlf. 38341178 eller Suspripmadsen@weebspeed.dk

Begynderhold i Lettisk:

Mandage 18.50-20.55

12. September - 9. januar, ialt 35 lektioner

Sølvgade Skole

Lærer: Anita Vizina Nielsen

Pris: 1150kr.

Ferier og fridage

17. - 21. oktober (skolernes efterårsferie)

19. december - 2. januar (jul og nytår)

Tilmelding og betaling

enten pr. e-mail: bof@baltisk.dk eller skriftligt pr. post:

Baltisk Oplysnings Forbund c/o Bjarke Christensen

Høje Skodsborgvej 20 st. 004 2942 Skodsborg

Yderligere oplysninger: Niels G. Carlsen, tlf. 44 98 74 26 (bedst aften) eller e-mail ngc@c.dk"

For lidt øvede:

Hvis der skulle være tilslutning kunne vi måske få Anita Vizina Nielsen til at lave et mindre privat hold mod betaling. Man kunne forestille sig at der var undervisning hver 14. dag for lidt øvede. Hvis det har interesse så ring til Lis Nielsen (47100295) eller e-mail: lis.hazel.nielsen@skolekom.dk så vi kan se hvor mange der er interesseret.

KALENDER

OKTOBER

1. Udstilling med lettiske teaterdukker på Hovedbiblioteket i Taarnby fra 1. oktober og måneden ud
- 4.10 kl. 19.00 Kirsten Gjaldbæk holder foredrag om Letland i forandring
Oplevelser, billeder og betragtninger fra mange arbejdsophold i Letland 1992-2005
På Tårnby Hovedbibliotek, Kamille vej 10, 2770 Kastrup
- 9.10 kl. 13.00 Om Letland
Ved Inger Harbo Andersen
For børn fra 7 år og voksne (varighed 45 min. husk billetter til både børn og voksne, Gratis billetter kan afhentes eller bestilles pr. telefon (32460550) på Hovedbørnebiblioteket i Tårnby)
- 11.10 kl. 10.30 Gadebørn i Letland
Ved Inger Harbo Andersen
Voksne og børn fra 9 år (45 min.)
Gratis billetter tlf (32460550)
Hovedbiblioteket i Tårnby.

25.10 kl. 19.30 Lettisk Folkemusik
Ved Anita Vizina Nielsen
Sammen med andre herboende lettiske musikere spiller Anita folkemusik og instruerer publikum i folke-dans fra Letland
Hovedbiblioteket i Tårnby

November

1.11 Udstilling med lettiske teaterdukker
på Hovedbiblioteket i Ballerup.

18.11 kl. 12.00 Den lettiske nationaldag.
Møde for letter og venner på Vestre Kirkegård ved Østre Kapel,
København.

24.11 kl. 19.00 Sverigesaften i Filipskirken, Ka-strupvej på Amager.